

บทที่ 1 ฟาร์มและการจัดการฟาร์ม

Content

1

ภาคการเกษตรไทยและ
ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ

2

ฟาร์มและการจัดการฟาร์ม
ในอนาคต

3

บทบาทและหน้าที่
ของผู้จัดการฟาร์ม

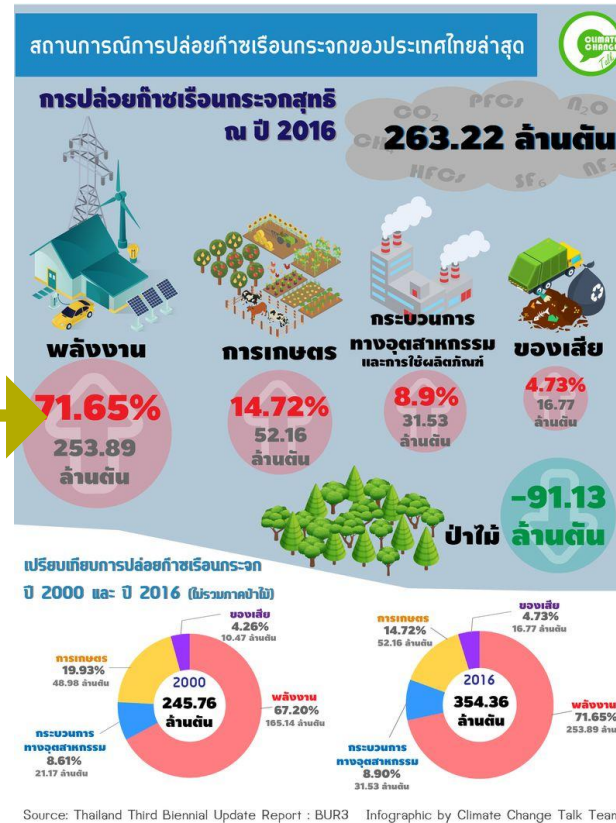
4

การจัดการฟาร์ม
และความสำคัญ

ภาคการเกษตรไทยและประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ

สถานการณ์ ของโลก

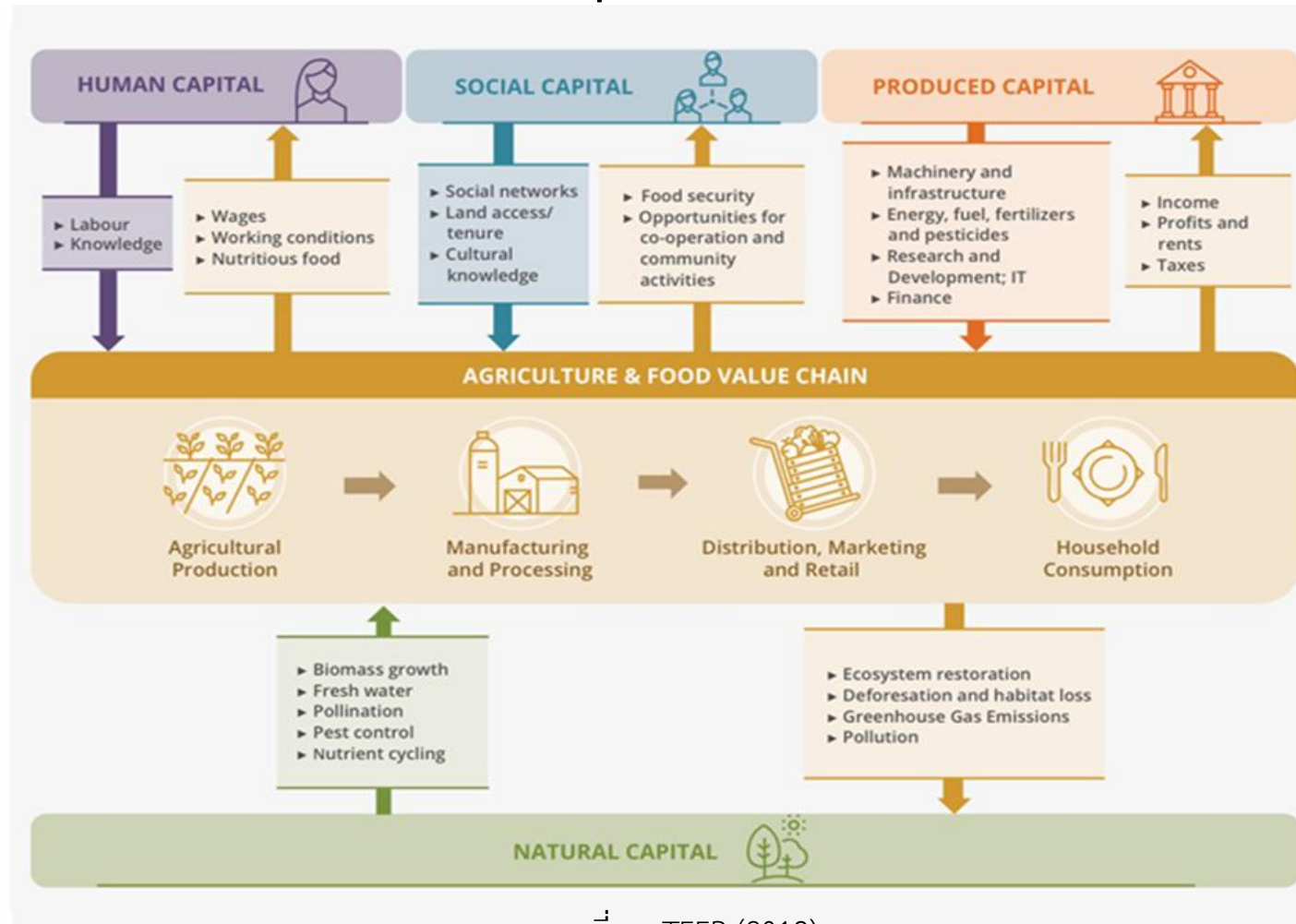
- ประมาณ 800 ล้านคน ขาดแคลนอาหาร และเพิ่มขึ้นมากถึง 100 ล้านคนจากเดิม ช่วงสถานการณ์ COVID-19
- 2 ล้านคน ได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ
- การผลิตพืชและสัตว์ใช้น้ำถึงร้อยละ 70 ของปริมาณน้ำที่ใช้ในโซ่คุณค่าเกษตรและอาหารของโลก
- เกิดการสูญเสียอาหารร้อยละ 30

การเพิ่มขึ้นของความต้องการอาหารด้านสุขภาพ และอาหารคลีน อาหารเชิงฟังก์ชัน และส่วนประกอบเชิงฟังก์ชันของอาหารและยา

ภาคการเกษตรไทยและประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ

ทำความเข้าใจโซ่คุณค่าเกษตรและอาหาร

ภาคการเกษตรไทยและประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ

แหล่งผลิตอาหารของคนในประเทศ

เป็นปัจจัยการผลิตพื้นฐานแก่ภาคอื่นๆ

เป็นแหล่งที่ช่วยดูดซับแรงงาน
ยามเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ

เป็นแหล่งสืบสานวัฒนธรรมไทย
และแหล่งสะสมภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป็นแหล่งสะสมทุน
และเป็นแหล่งรายได้นำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ

ภาคการเกษตรไทยและประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ

ความท้าทายของ ภาคการเกษตร ไทย

อันดับที่ **11**

ของประเทศที่ส่งออกอาหาร แต่ยังใช้การผลิตแบบดั้งเดิม ขาดการจัดการที่ดีตลอดโซ่อุปทานและโซ่คุณค่า ทำให้มีประสิทธิภาพและผลิภาพการผลิตที่ต่ำ

30%

ของแรงงานมาจากภาคการเกษตร แต่ในขณะที่ GDP ของประเทศที่มาจากภาคการเกษตรมีเพียงร้อยละ 8

1.9%

เป็นผลิภาพการผลิตของแรงงานที่เพิ่มขึ้น ซึ่งมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ เนื่องจากใช้พื้นที่ไม่เหมาะสม จากพื้นที่เกษตรทั้งหมด 149.20 ล้านไร่ มีการเพาะปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสมมากกว่าร้อยละ 40 ต้นทุนการผลิตสูง

S D G

การพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้สถานการณ์ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
(Social Development Goals)

เป็น Net
Exporter

ต้องรักษาระดับใน GVC เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

ภาคการเกษตรไทยและประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ

สาเหตุของผลิภาพการผลิตและประสิทธิภาพต่ำ

เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในระดับกลุ่มรายได้ต่ำ
และเป็นหนี้ รัฐต้องใช้เงินในการสนับสนุนทุกปี

ฟาร์มมีขนาดเล็ก และกระจายกระจาย พื้นที่ชลประทานมี
เพียง 29.80 ล้านไร่ หรือร้อยละ 9 ของพื้นที่ประเทศ

ขาดการใช้เทคโนโลยี
และขาดการใช้แนวทางปฏิบัติที่ดีและเหมาะสม

การขาดการจัดการฟาร์มที่ดี
ขาดแผนลดความเสี่ยงและความไม่แน่นอน

เปิดผลประชุม นบข.

หนุนชาวนาปลูกพืชหลังนา
จ่ายไร่ละ 2,000 บาท

19 พ.ย. 2568

เรื่องเล่า ข้าวเกษตร

1. ชื่อน้ำตลาด 300 บาท/ตัน
เป้าหมาย 3 ล้านตัน (เน้นข้าวขาว)
2. เปลี่ยนนาปรังเป็นพืชหลังนา
เป้าหมาย 1 ล้านไร่ สนับสนุน 2,000
บาท/ไร่ (ไม่เกิน 10 ไร่/ครอบครัว)
3. สนับสนุนปลูกข้าวปรานีต
เป้าหมายเกษตร 200 กลุ่ม

มติ นบข.มาตรการระยะยาว
เพื่อปรับปรุงโครงสร้างการผลิต

www.agrinewsthai.com

เรื่องเล่า ข้าวเกษตร
31m · 0

3. สนับสนุนปลูกข้าวปรานีต
เป้าหมายเกษตร 200 กลุ่ม

มติ นบข.มาตรการระยะยาว
เพื่อปรับปรุงโครงสร้างการผลิต

Like Comment Share

42 3 shares

Most relevant ▾

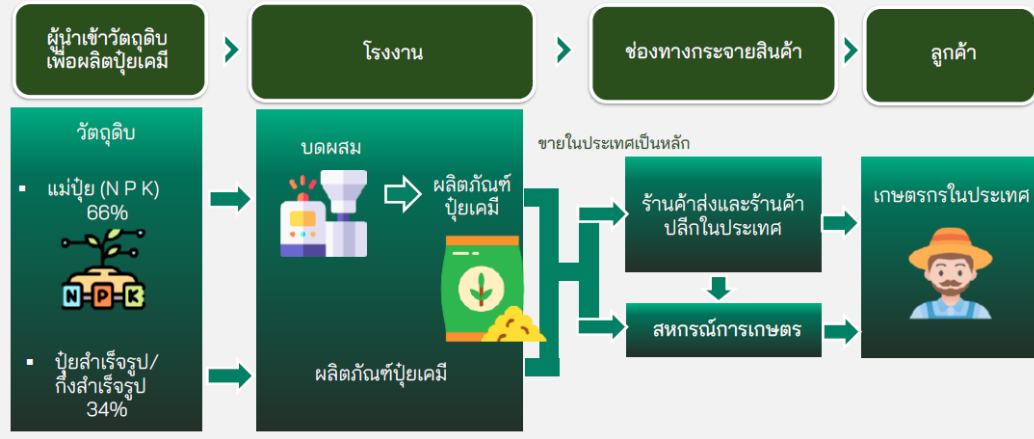
ขอรายละเอียดคะสนใจ
Reply

12m
ฝ่าหถึงกระทรวงเกษตร พวกผมนาปรังใน
พื้นที่ สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง บางส่วน
หันไปปลูกอ้อย ผัก ผลไม้ แต่นโยบาย จะไป
ช่วยเหลือหันไปปลูกข้าวโพด และถั่วเหลือง
แบบนี้ไม่เห็นด้วย
Reply

ปุ๋ยเคมีไทยปี 2569 ยอดขายโตเพียง 0.5%

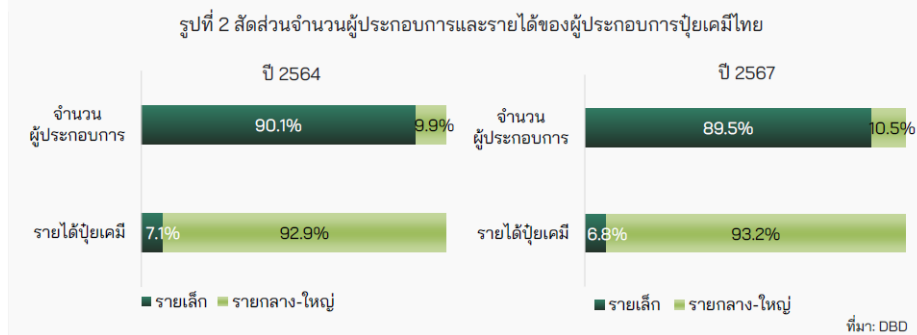
ส่วนทางความต้องการที่เพิ่มขึ้น

รูปที่ 1 ห่วงโซ่อุปทานปุ๋ยเคมีของไทย

ธุรกิจปุ๋ยเคมีของไทยเป็นธุรกิจการผลิตที่ต้องนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเกือบทั้งหมด โดยเป็นการนำเข้าแม่ปุ๋ยและปุ๋ยสำเร็จรูป/กึ่งสำเร็จรูป จากนั้นนำมาบดผสมให้เข้ากันเป็นเม็ดใหม่ตามสูตรปุ๋ยเคมีในผู้ผลิตแต่ละราย ซึ่งจะเป็นไปตามสัดส่วนธาตุอาหารที่พืชแต่ละชนิดต้องการและเติมสารเติมแต่งต่างๆ จนเป็นผลิตภัณฑ์ปุ๋ยเคมี ซึ่งจะใช้ในประเทศเป็นหลัก

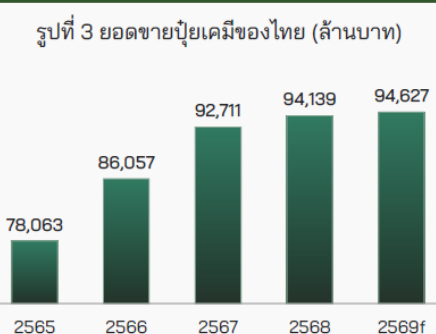
รายได้ปุ๋ยเคมีมาจากรายกลาง-ใหญ่เป็นหลัก ขณะที่จำนวนผู้ประกอบการรายเล็กลดลง

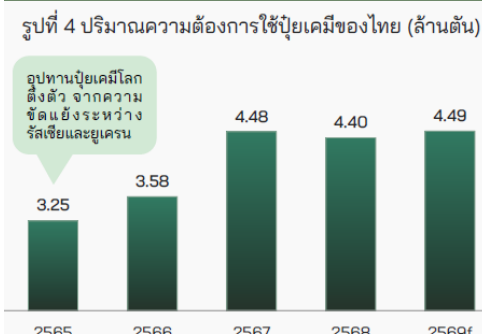
ราคาขายปลีกเฉลี่ยปุ๋ยเคมีของไทยปี 2569 ลดลง 1.5%

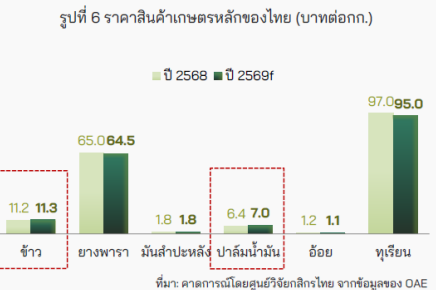
ยอดขายปุ๋ยเคมีของไทยปี 2569 เพิ่มขึ้น 0.5%

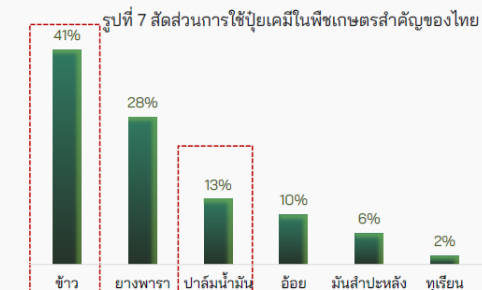
ความต้องการใช้ปุ๋ยเคมีไทยปี 2569 เพิ่มขึ้น 2.1%

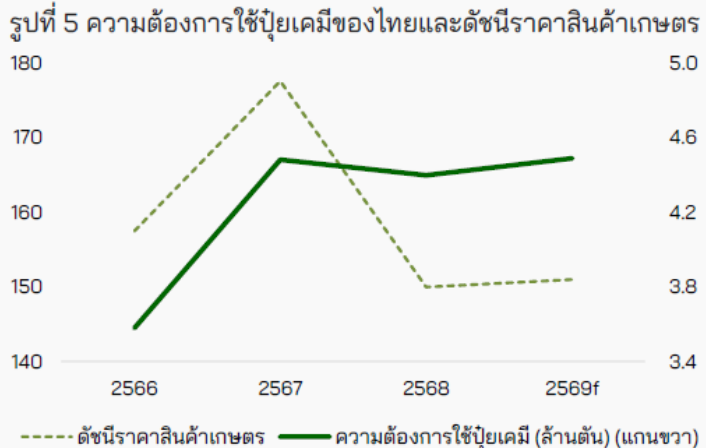
ในปี 2569 คาดว่าราคาข้าวและปาล์มน้ำมันอาจขยับขึ้นได้เล็กน้อย

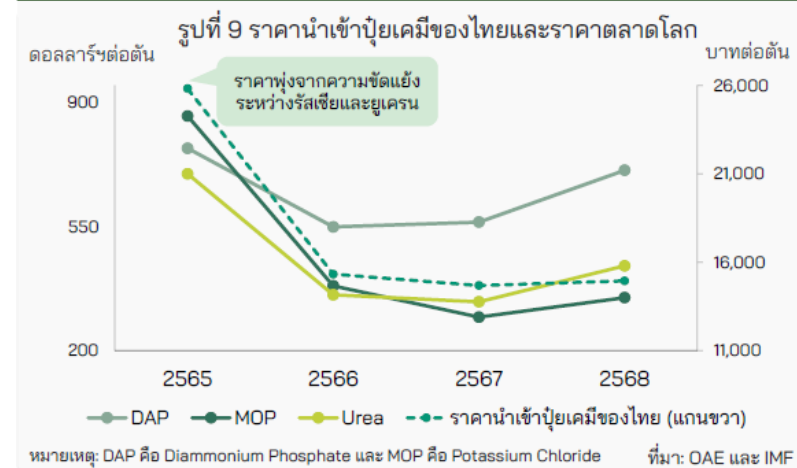
ข้าวและปาล์มน้ำมัน เป็นพืชที่มีสัดส่วนการใช้ปุ๋ยเคมีรวมกว่า 54%

ความต้องการใช้ปุ๋ยเคมีจะมีทิศทางเดียวกับราคาสินค้าเกษตร

ราคาปุ๋ยเคมีของไทยมีทิศทางเดียวกับราคาในตลาดโลก

ทำความเข้าใจ GVC (1)

Figure 1.1 Where do bicycles come from?

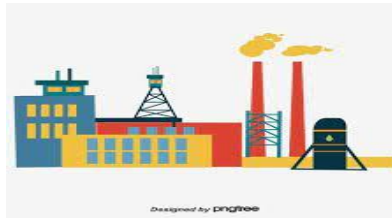
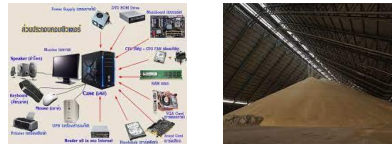
Source: WDR 2020 team, using data from UN Comtrade database. See appendix A for a description of the databases used in this Report.

ทำความเข้าใจ GVC (2)

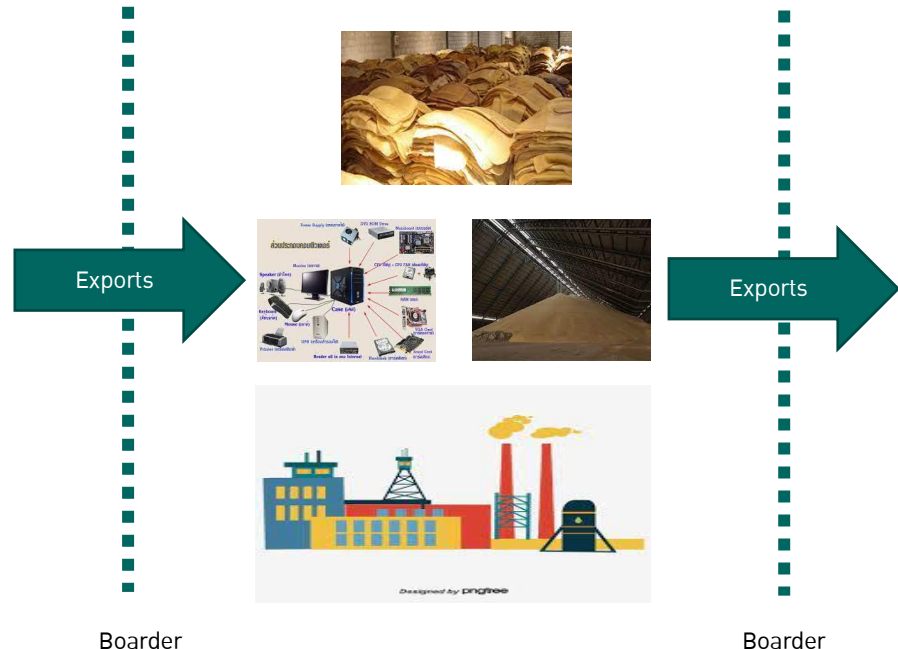
Raw materials, Serve as inputs

Parts and components

Finished goods

Source of indea : {World Bank, 2020 #62}

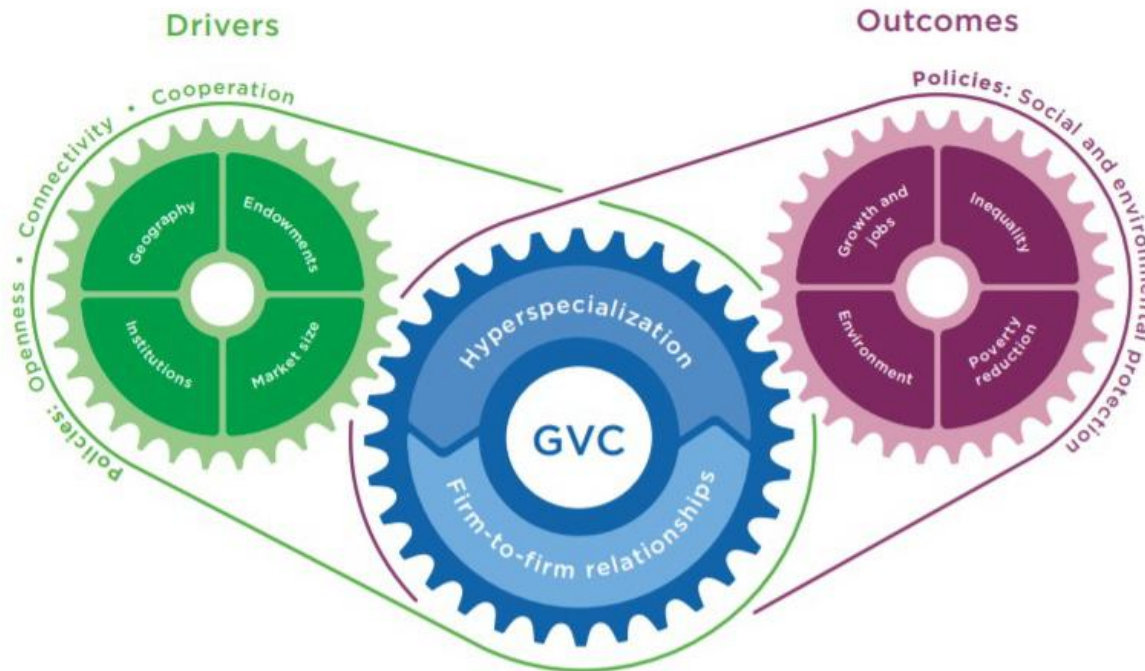
Sources of photos : SkinCarelola facebook; esgroup.co.th; frozentunafish.com; flaticon.com; icon8.com

ทำไมควรเข้าร่วม GVC และทำอย่างไรจึงจะอยู่ใน GVC อย่างยั่งยืน

How do GVCs work?

Interactions between firms typically involve durable relationships.

Economic fundamentals drive countries' participation in GVCs. But policies matter—to enhance participation and broaden benefits.

- ข้อดี : ภาคการผลิตจะมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการใช้ปัจจัยจากภายนอก การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการลงทุนข้ามชาติ เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจในประเทศ

- ทวงลบ : รูปแบบการผลิตเปลี่ยนไป โดยลดการผลิตพืชที่เป็นอาหารหลัก และหันไปผลิตพืชเศรษฐกิจในรูปแบบการผลิตเชิงเดี่ยวแทนซึ่งอาจนำมาซึ่งประเด็นด้านความมั่นคงทางด้านอาหาร มีการใช้ปัจจัยการผลิตจากภายนอกประเทศมากขึ้น ส่งผลกระทบทางลบ นอกจากนี้ผลกระทบในทางลบด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม

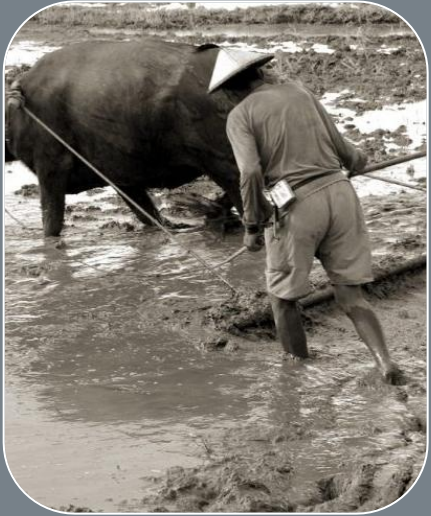
Social Development Goals (SDG)

[Bringing the SDGs to life: real change for real people - Bing video](#)

[Kids Explain SUSTAINABILITY - Bing video](#)

ฟาร์มและการจัดการฟาร์มในอนาคต

ยุค 1.0
Traditional

ยุค 2.0
Light machinery

ยุค 3.0
Heavy machinery

ยุค 4.0
Smart farming

ทิศทางและแนวโน้มของการทำฟาร์มอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

การจัดการฟาร์มในอนาคต (2)

Source: Thailand Business News

ความกินดีอยู่ดี สังคม
วัฒนธรรม
และการท่องเที่ยว

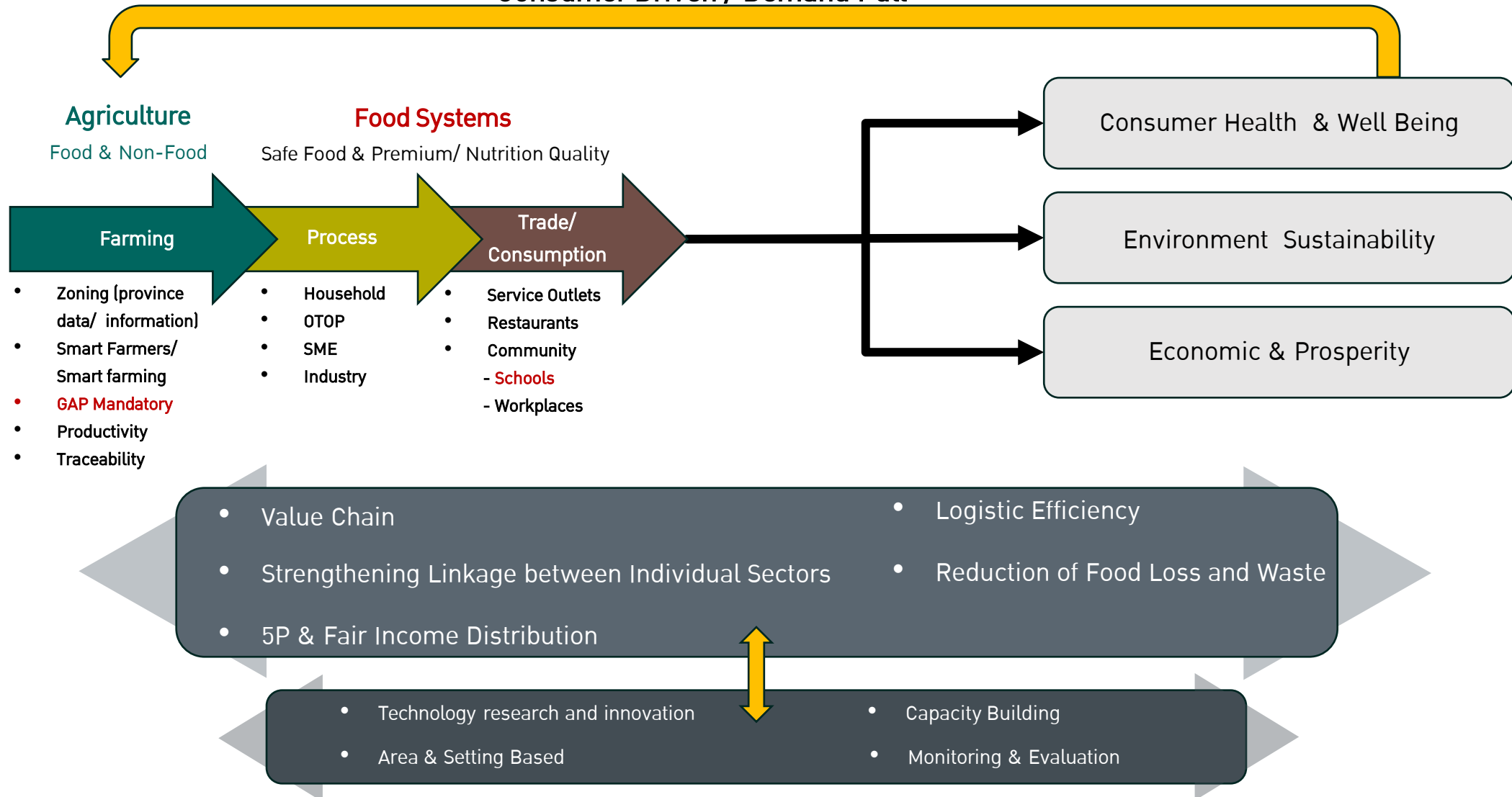
- ความมั่นคงทางอาหารและสารอาหาร
- การมีสุขภาพดีและการกินดีอยู่ดี
- การเพิ่มโอกาสทางธุรกิจและความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม
- SDG and Zero waste

**Food and agriculture are closely related to
Bio-Circular-Green Economy**

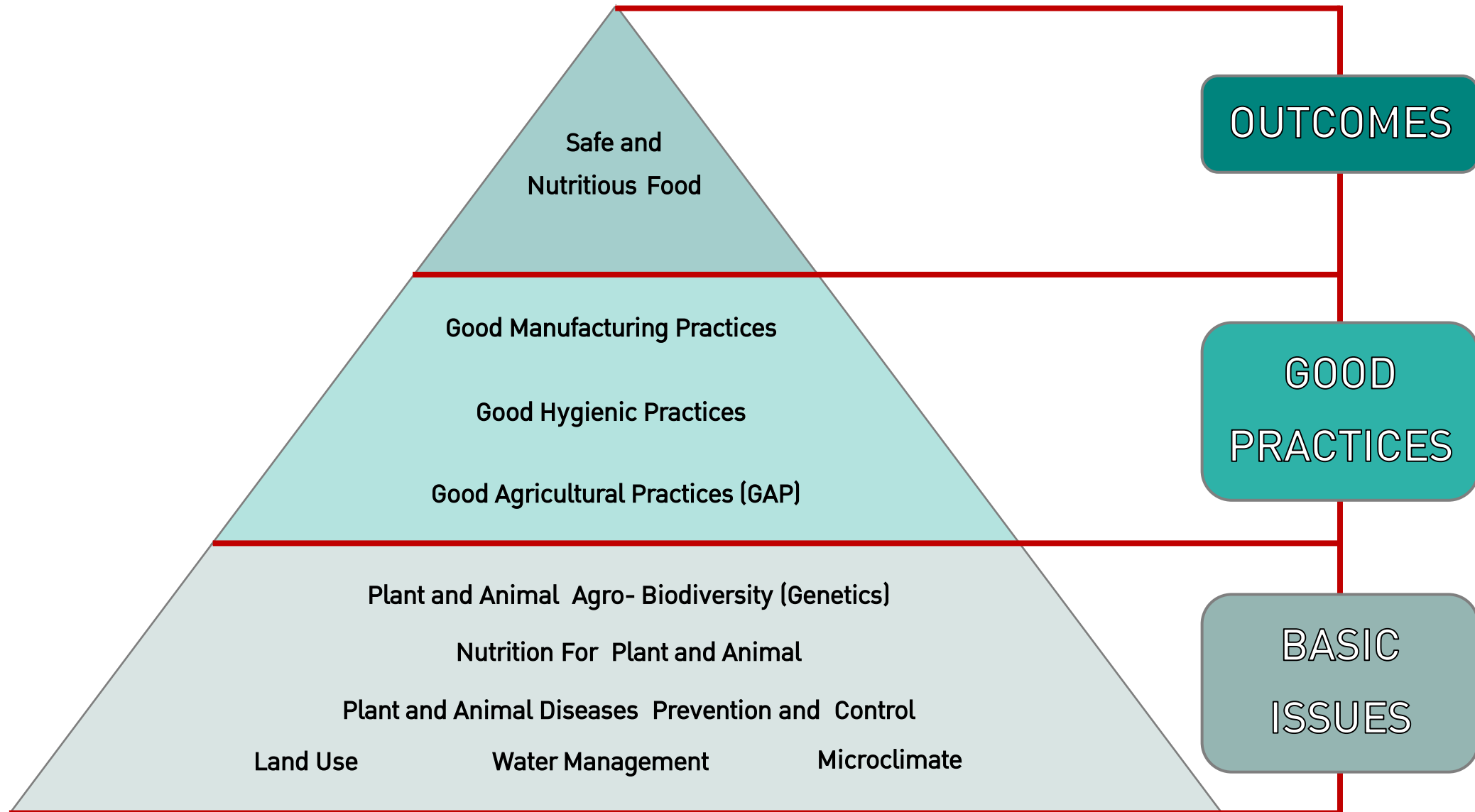
Source: FAO and SDGs

ประเทศไทยในฐานะ Net exporter ควรมีแผนอย่างไร

Consumer Driven / Demand Pull

ประเทศไทยในฐานะ Net exporter ควรมีแผนอย่างไร

Application technologies for Agriculture in Thailand

การจัดการฟาร์มและความสำคัญ

ทรัพยากรมีจำกัด หายาก และต้องตัดสินใจเลือก

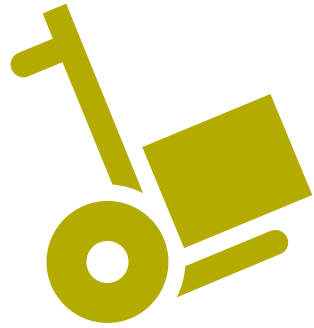
การเกิดภัยธรรมชาติและโรคระบาด

ราคาปัจจัยการผลิตและราคาผลผลิต

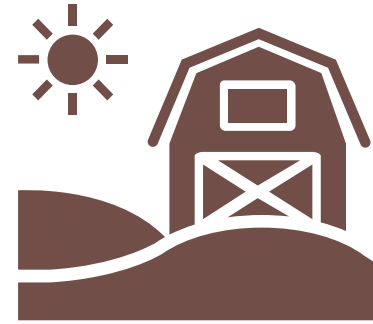
รสนิยมของผู้บริโภค การเปลี่ยนแปลงของสถานะเศรษฐกิจในประเทศและสถานะเศรษฐกิจโลก

การเปลี่ยนแปลงด้านสถาบันและนโยบายรัฐ

บทบาทและหน้าที่ของผู้จัดการธุรกิจฟาร์ม (1)

การเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตร

เป็นผู้จัดการและวางแผนฟาร์ม

หน้าที่ของผู้จัดการธุรกิจฟาร์ม (2)

การวิเคราะห์สถานการณ์และการวางแผน (Planning)

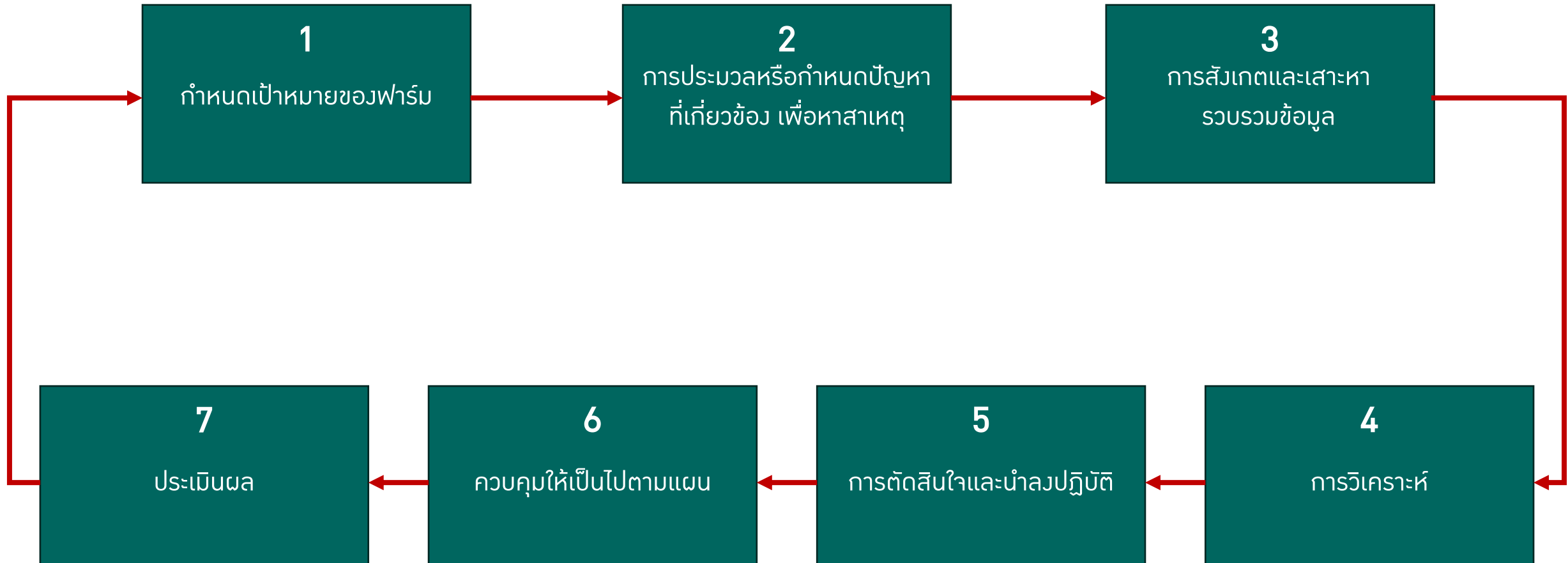
การจัดการองค์กร (Organizing) เป็นการจัดรูปแบบขององค์กรและจัดการทรัพยากรขององค์กร

การเป็นผู้นำ (Leading) เป็นการทำให้เกิดความเชื่อมั่น

การควบคุม (Controlling) เป็นการควบคุมและติดตามความก้าวหน้าหรือการกำกับดูแลให้การดำเนินงานมุ่งสู่เป้าหมาย

ผู้จัดการฟาร์มที่ดี ควรเป็นอย่างไร

- ประเด็นความท้าทาย (ปัญหาที่รอการแก้ไขและพัฒนาต่อ)
- ความสำคัญของการจัดการฟาร์ม
- บทบาทและหน้าที่ของผู้จัดการฟาร์ม

